

Pārresoru koordinācijas centram

Par enerģētikas jautājumiem 4. prioritātē "Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība"

Pārstāvēt biedrību "Zaļā brīvība", Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027.gadam (NAP2027) projekta izstrādē līdzdarbojos vides ekspertu darba grupā.

Izsaku atzinību NAP2027 autoriem par salīdzinoši plašo un progresīvo oglekļa mazieltīpīgas un klimatnoturīgas attīstības jautājumu izklāstu.

Vēlējos ieteikt dažus labojumus, kas tekstā norādīti ar "track change":

Prioritātes mērķa apraksts

[248] ~~Vietējo~~ ~~KK~~ kopienu mērķtiecīgi virzīta rīcība (tāpat kā sakārtota publiskā infrastruktūra un pieejami kvalitatīvi pakalpojumi), kas balstīta ~~analīzēs~~ ~~uz resursu analīzes datiem~~ par reģionu ekonomiskajām, sociālajām un ekoloģiskajām priekšrocībām, ~~ir pamatsveido~~ lokālās uzņēmējdarbības ~~atbalsta~~ sistēmu ~~pamatu veidošanai~~.

Commented [K1]: Teritoriālas "vietējās" kopienas ir nedaudz vecmodīgs termins, jo mūsdienu sadarbības tīkli ir plašāki. Kopienas ir "hibrīdas" un nenozīmē sociālās saiknes, bet gan jauna veida juridiskas personas (piemēram, energy communities), kurās var ietilpt arī pašvaldības.

[249] Savukārt ~~ilgtspējīgu~~ energoresursu pieejamība ~~ražošanā un izmaksu ziņā sabalansēts~~ ~~iekšējais enerģijas tirgus~~ ~~enerģijas ražošanā~~ ir konkurētspējīgas uzņēmējdarbības priekšnosacījums.

Commented [K2]: Droši vien svarīgākie ir resursi, kas neveicina vides degradāciju, un kuru izmaksas nav pārāk augstas vai nevienlīdzīgi sadalītas dažādu pušu starpā.

[250] Lai nodrošinātu ~~tīrāku~~ ~~vidus tīrību~~ un palielinātu reģionu energoapgādes drošību, valstij ir būtiski ~~ai zinātnisko institūciju sasniegumi attiecībā uz~~ vietējo, atjaunojamo un alternatīvo resursu ~~plašākā~~ ~~izmantošana~~ un integrēšana ~~enerģijas ražošanā~~, kā arī ir būtiski ieviest energoefektivitātes pasākumus enerģijas patēriņa mazināšanai. ~~Pētījumi un inovācija ir nozīmīgs pāreja uz mazoglekļa ekonomiku virzītājspēks.~~

Commented [K3]: Frāze par ZI sasniegumiem būtu maināma, jo mūsdienās galvenās barjeras ir ekonomiskas un administratīvas, tāpēc AER nav joma, kas zinātnei būtu jāatklāj "no jauna".

[253] Enerģijas taupīšana un ~~ilgtspējīga~~ ~~racionāla~~ resursu izmantošana ir atbildīga ~~sabiedrības~~ rīcība ~~labas~~ vides kvalitātes ~~sasniegšanai~~ ~~uzlabošanai~~. Nozīmīgs enerģijas ietaupījums ir sasniegams, ieviešot ~~efektīvākos~~ SEG emisiju samazinošos pasākumus ēku ~~un ražošanas~~ ~~procesu~~ energoefektivitātes kāpināšanai, ~~siltumnoturības uzlabošanai~~, kā arī un elektrozlādes infrastruktūras ~~intensīvākai izmantošanai~~ ~~un mazizmešu mobilitātes attīstībai~~.

[254] Klimata pārmaiņas, ~~pāreja uz tīrāku enerģiju~~ un sociālās nevienlīdzības ~~asa mazināšana~~ ir cieši saistītas ~~dimensijas~~, kas ~~strauju politisko iniciatīvu gadījumā~~ var spēcīgi polarizēt dažādas sociālās grupas un to iespējas sasniegt labu dzīves vides kvalitāti. Tādēļ nozaru politiku attīstības plānošanā ir jānodrošina pārdomāta un sociāli atbildīga rīcība, lai nemazinātu

Commented [K4]: Vēlams uzsvērt, ka "strauju politisko iniciatīvu" trūkums ir iemesls, kāpēc sociālā nevienlīdzība un polarizācija pastāv. T.i. „rīkoties lēni“, nozīmē saglabāt esošo situāciju. Piemēram, sociālās nevienlīdzības iemesls ir nevienlīdzīgi ienākumi un kapitāla trūkums. Izrādās, ka tieši fosilo energoresursu īpašuma struktūra ir viens no šķēršļiem demokrātiskākai pārvaldībai. (Peļņa ir koncentrēta).

nodarbinātības pieejamību un sasniegto labklājības līmeni reģionos, vienlaikus tiecoties uzlabot apkārtējās vides kvalitāti.

Rīcības virziens “Daba un vide”

[258] Kvalitatīva, no tautsaimniecības radītā piesārņojuma ietekmēm pasargāta dzīves vide ir sasniedzama, mērķtiecīgi dažādojot ekonomikas attīstības iespējas, lai panāktu klimatneitrālu oglekļa mazietilpīgu ražošanu. ~~Nullēs-Maz-~~emisiju transporta infrastruktūras veidošanā nozīmīgs ir valsts ~~un sabiedrisko-un zinātnisko~~ institūciju atbalsts atjaunojamo energoresursu plašākai izmantošanai, ~~kā arī komercializējami un praksē ieviešami pētījumi un tehnoloģijas~~. Energoefektivitātes uzlabošana un fosilo energoresursu aizvietošana, izmantojot vietējos un atjaunojamos resursus, mazinās valsts atkarību no enerģijas importa un paaugstinās energoapgādes drošību.

Commented [K5]: Arī mazemisiju transporta sistēmas attīstība ir svarīga.

[259] ~~TVienlaikus jāapzinās, ka tautsaimniecības dekarbonizācija ir iespējama kopsolī ar globālajā tirgū pieejamiem kvalitatīviem un izmaksu efektīviem oglekļa mazietilpīgiem tehnoloģisko risinājumiem, kas jau pieejami globālajā tirgū atklājumiem.~~ Sabiedrības atbalstīta un apzināta vajadzība sasniegt klimatnoturīgumu un energoefektivitāti ir sākums mērķtiecīgai virzībai uz tautsaimniecības dekarbonizāciju un patēriņa paradumu maiņu.

Commented [K6]: Nav pretrunas ar iepriekšējo punktu.

Commented [K7]: Teikums pārfrāzēts, lai mazāk vārdu ar līdzīgu nozīmi. Arī globālajā tirgū atklājumiem nav izšķirīgas lomas.

Paldies Jums!

Cieņā un vēlot izdošanos,

Krista Pētersone

+371 29416535

Klimata un enerģētikas politikas koordinatore

Zaļā brīvība

CEE Bankwatch Network

www.zalabriviba.lv/energija